

Solna den 29 november 2010

Behovsbeskrivning avseende personlig assistans för Lars Silvé, 020115-5439.

Diagnos

Lars är autistisk med utvecklingsstörning. Misstanke finns om att han har ADHD och remiss har erhållits för utredning på BUP. Han är också under utredning för misstanke om födoämnesintolerans, (gluten och/eller laktos).

Lars har ingen uppfattning om faror runt honom och saknar insikt om konsekvenserna av sitt handlande. Han kan närsomhelst springa ut på en trafikerad väg sätta sig på fönsterbläcket på ett fönster flera våningar upp och dingla med benen. Han är mycket fascinerad av vassa föremål som knivar och pratar mycket om hur han kan använda dem för att skada sig själv och andra. Lars är mycket rymningsbenägen och springer bort med hög hastighet utan att se sig om. Han har sprungit bort vid tre tillfällen.

Vaken tid

Lars vaknar på mornarna vid kl. 06.00-06.30, alla dagar i veckan. Han lägger sig vid 20:00- 20:30 och somnar och somnar oftast efter 1 timme. Han vägrar att somna ensam och kräver en person bredvid sig i sängen. Lars vaknar ibland mitt i natten ledsen och arg och kan då väcka alla i hemmet eftersom han vill börja sin dag, ofta vaknar han då vid 03:00 och lägger sig sedan inte igen. För att ett snitt ska bli rättvisande läggs en halvtimme vaken tid per kväll till vaken tid, dvs Lars sover i snitt 9 h 30 min. I snitt uppgår hans vakna tid till 14,5h/dygn.

Skoltid

Lars går i JärvaVIP- skolan i Rotebro och är på fritids i anslutning till skoldagen. Han åker taxi till och från skolan respektive fritids och resan tar enkel väg ca 15 minuter. Han åker 07:45 och kommer hem 16.15 alla dagar utom torsdagar då han slutar tidigt och har sin dansterapi på eftermiddagar.

Nedan följer en detaljerad behovsbeskrivning av Lars hjälpbehov, vilken har grundats i föräldrarnas redogörelse.

De grundläggande behoven

Personlig hygien

På morgonen får Lars hjälp att tvätta sitt ansikte och sina händer. Han behöver också hjälp med att borsta tänderna samt med att borsta sitt hår. Hjälpbehovet i samband med personlig hygien uppskattas till ca 20 minuter per morgon.

Lars går själv på toaletten när han ska kissa. När han behöver bajsa säger han i bästa fall till och behöver sedan ha någon med som övervakar att han inte går iväg innan han är klar samt torkar honom när han är klar och hjälper honom med att tvätta händerna etc. Behovet uppskattas till 15 minuter dagligen.

Lars duschas på eftermiddagen/kvällen. Han tycker om att duscha men behöver hjälp med de praktiska som att schamponera sig, tvåla in sig och skölja så det blir rent. Han måste också få hjälp att torka sig så han blir torr. Tiden för att hjälpa honom uppskattas till 30 minuter per kväll, även om Lars sedan duschar längre och behöver hållas under uppsikt medan han gör det, så han inte hittar på farliga eller störande saker istället.

Efter måltiderna och efter utevistelse behöver Lars hjälp med att tvätta sina händer och sin mun, om efter måltid. Hjälpbehovet uppgår till i snitt 10 minuter per skoldag och ca 15 minuter per ledig dag.

Behovets omfattning under en skoldag: $20+15+30+10=75$ minuter

Behovets omfattning under en lördag: $20+15+30+15=80$ minuter

Måltider

Lars äter själv med sked, ibland kniv. Han lämnar ofta matbordet utan att ha ätit färdigt och behöver då ledas tillbaka för att fullfölja måltiden. Ibland behöver han också hållas kvar för att maten ska bli uppäten. Lars är även under måltiden i behov av aktiv tillsyn som inte medräknas enligt nedan eftersom han annars riskerar skada sig själv, andra eller omgivningen med de föremål som finns tillgängliga i samband med måltiden.

Han dricker självständigt och kan göra i ordning O'boy själv, även om mycket hamnar utanför.

Tid för handgriplig hjälp i samband med måltider uppskattas till 5 minuter per måltid för att hålla kvar vid eller hämta till bordet. Utan hjälpen får Lars inte i sig någon mat. Kammarrätten i Stockholm har i dom 3909-10 anammat den mer nyanserade bedömningen mellan de två lägena (att man inte klarar att inta föda själv och att man endast behöver hjälp med iordningställande före och efter måltiden) som lagstiftaren avsett; hjälp med måltiden beviljas för att sökande ska kunna genomföra sin måltid med värdighet och på rimlig tid som andra människor. Utan hjälp kan Lars kasta och slå med bestick och mat. Dagen efter hembesöket hölls slog han med sin frukostkopp upp två stora hål i det vita köksbordet. Naturligtvis hade både Lars och andra kunnat skadas allvarligt. Bordsskivan är numera att betrakta som förstörd. Därutöver har Lars övriga hjälpbehov för att servera sig, skära mat samt behov av handräckning som upptas under övriga behov. Det tar ca 30 minuter per måltid för Lars att äta, och han är då beroende av handgriplig hjälp för att stanna vid bordet och förhindra att han slänger föremål/mat eller skadar sig eller föremål.

Behovets omfattning under en skoldag: $30 \text{ min} \times 3 \text{ mål} = 90 \text{ minuter}$

Behovets omfattning under en ledig dag: $30 \text{ min} \times 4 \text{ mål} = 120 \text{ minuter}$

På- och avklädning

Lars har behov av hjälp för att klä på sig. Han kan inte välja rätt kläder i förhållande till klimatet och när han väl valt ett plagg, oavsett om det passar eller ej, så vill han endast ha det plagget på sig. Motoriskt kan han klä sig i de flesta plagg, men behöver hjälp med svårare plagg med knyt- och knäpp. Beträffande ytterkläder så klarar han inte att knyta skor. Han kan inte använda skor med kardborrband. I samband med att Lars klär sig, vilket tar ca 30 minuter, behöver han förutom guidning och uppmuntran samt handgriplig hjälp för att förhindra att han "väljer fel" plagg, även hjälp med de små justeringarna av klädseln, eller knäppning etc. behövs för att han ska komma vidare.

Påklädning av ytterkläder tar ca 10 minuter. Lars är nu 8 år och inget föräldraansvar för detta moment bör beaktas. Lars gör motstånd, kastar iväg kläder och försöker att springa iväg. Han förstår inte syftet med aktiviteten och är inte behjälplig som ett barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Han kan inte själv knäppa/knäppa upp knappar eller hantera en dragkedja. Även hjälp med att ta av ytterkläder och skor behövs.

Avklädning på kvällen och påklädning av pyjamas sker i samband med dusch. Hjälpbehovet uppskattas till 5 minuter för avklädning samt 5 minuter för påklädning av pyjamas. Lars tar inte av sig själv efter uppmaning utan behöver handgriplig hjälp för att få av sig kläderna och ta på pyjamasen.

Behovets omfattning under en skoldag: $30+10+5+5=50$ minuter

Behovets omfattning under en ledig dag: $30+10+5+5=50$ minuter

Kommunikation

Lars kommunicerar på en treårings nivå. Hans kommunikation är begränsad till anpassade förenklade konkreta frågor. Kort och direkt. Han använder PECS-bilder. Han pratar otydligt och det är svårt att förstå vad han säger. Ofta upprepar han fraser ur någon film han tycker om. Dessa fraser är inte kommunikation utan mer ett bakgrundsljud för honom. För att kunna kommunicera med andra barn behöver Lars hjälp av någon som förenklar och tolkar åt honom för att de andra barnen ska förstå honom och han dem. Det bör anses uppenbart att Lars behöver hjälp av en person med ingående kunskap om honom för att kunna kommunicera med andra utomstående. Eftersom det i takt med att Lars och de barn han umgås med blir äldre har behovet av språket ökat. Han bör därför beviljas personlig assistans per dag för kommunikation med i snitt 60 minuter per skoldag och 2 timmar per helg/lovdag.

I kontakt med andra barn, särskilt mindre barn behöver Lars någon som kan hjälpa honom kommunicera, samt övervaka så han inte blir för hårdhänt. Vanligen knuffar han omkull småbarn om han ges tillfälle.

Behovets omfattning under en skoldag: 60 minuter

Behovets omfattning under en lovdag: 120 minuter

Aktiv tillsyn

Lars har ingen uppfattning om faror för honom själv eller omgivningen. Han är ofta våldsam och utagerande mot sina familjemedlemmar och kastar exempelvis fjärrkontroll eller kopp när han får ett utbrott. Hans utbrott går inte att förutsäga. Lars är motoriskt mycket duktig och snabb. Familjen har fått göra provisoriska låsanordningar för dörrar och fönster för att Lars inte ska ta sig ut. Han är intresserad av värmekällor och kan vid utbrott försöka komma åt att lägga händerna på varma spisplattor. I samband med matlagning måste spisen och Lars övervakas under hela momentet. Han har också vid flera tillfällen kastat mat och hållt diskmedel etc. i maträtter på spisen. Om han får möjlighet stoppar han gärna föremål i microvågsugnen och startar den. Lars talar ofta om vassa föremål och vad man kan göra med dem. I skolan har han vid ett tillfälle fått tag i en sax och försökt klippa sig. Han slår sig i huvudet och biter sig i armarna. Självskadebeteendet finns styrkt i intyg. Mot bakgrund av att Lars inom kort ska påbörja utredning för ADHD, och uppvisar ett mycket rastlöst beteende blir den sammantagna bilden av hans funktionsnedsättningar att han inte kan lämnas ensam en sekund.

Beräkning av den aktiva tillsynens omfattning följer i slutet av sammanställningen.

Lars grundläggande hjälpbehov uppgår till 4 timmar och 35 minuter per skoldag och 6 timmar och 10 minuter per ledig dag, utöver aktiv tillsyn.

De övriga behoven

Ur Regeringsrättens dom i RÅ 2010 ref 17:

██████████ har således rätt till personlig assistans på grund av sitt behov av aktiv tillsyn och hjälp med kommunikation. Av utredningen framgår dessutom att han behöver omfattande hjälp med sin livsföring i övrigt, t.ex. med personlig hygien samt av- och påklädning. Hans behov av insatser i den delen avser till viss del sådan hjälp med aktivering, motivering och instruktioner som inte har ansetts grunda rätt till personlig assistans (jfr RÅ 2003 ref 33 och där angivna rättsfall). Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har dock också rätt till sådant stöd för sina andra personliga behov. ██████████ har alltså rätt till personlig assistans även för t.ex. aktiverings- och motiveringsinsatser samt för tillsyn som inte kan räknas som aktiv, om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

För det fall att delar av Lars behov av hjälp i samband med grundläggande behov skulle avslås yrkar Lars med hänvisning till ovanstående att den tiden istället betraktas som övriga hjälpbehov.

Träning

Lars behöver kommunikationsträning dagligen. Träningen består av att använda situationsbilder i samband med grundläggande behov eller specifika situationer.

Behovets omfattning under en skoldag: 30 minuter

Behovets omfattning under en ledig dag: 120 minuter

Danspedagog

Lars går till danspedagog en gång i veckan och behöver hjälp med att ta sig dit, bli ombytt och klar samt hjälp med ytterkläder av och på i samband med besöket. Eftersom barn utan funktionsnedsättningen klarar dessa bitar själv, samt överhuvudtaget inte besöker en danspedagog bör assistansersättning utgå för hjälpbehovet.

Behovets omfattning under en vecka i snitt: 90 minuter = 13 minuter/dag

Övervakning av lek

Lars går gärna in på sin systers rum när hon leker där. Eftersom han bland annat stoppar små dockskor och annat i munnen, och ibland sväljer dessa, så måste han övervakas. Han blir också ofta våldsam mot sin lillasyster och för närvarande får hon låsas in i sitt rum när hon ska leka för att inte riskera att bli biten eller slagen.

Behovets omfattning under en skoldag: 30 minuter

Behovets omfattning under en ledig dag: 120 minuter

Lars övriga behov uppgår till 1 timme och 13 minuter per skoldag och 4 timmar och 13 minuter per ledig dag.

Aktiv tillsyn

Lars förstår inte att hålla sig undan för faror och behöver på grund av det ständig tillsyn. Om ingen övervakar Lars finns intill honom kan han skada sig eller sin syster i lek och när han leker för sig själv, därför är det viktigt att det finns en vuxen person vid Lars sida som kan gripa in.

Aktiv tillsyn innebär att den funktionshindrade har behov av aktiva insatser för att förhindra att denne skadar sig själv, andra eller inredningen. När den funktionshindrade har brister i kommunikationen förutsätter tillsynen ingående kunskap om den funktionshindrade vilket ger tillsynsbehovet grundläggande karaktär. Eftersom Lars tillsynsbehov är kontinuerligt och förutsätter såväl förmåga att kommunicera med honom som ingående kunskaper om honom är behovet sådant att det utgör ett grundläggande behov. Kriterier för aktiv tillsyn har ställts upp av Regeringsrätten i praxis varav RÅ 2010 ref 17 är av särskilt betydelse i sammanhanget.

Lars är i behov av aktiv tillsyn under all sin vakna tid. För att beräkna de antal timmar som Lars är i behov av personlig assistans gällande den aktiva tillsynen, måste en avräkning göras:

Skolveckor

168	24h x 7, totalt antal timmar per vecka
- 66,5	avgår tid för sömn (20:15-06:15 men ibland vaken redan från 3 varför 30 min dras av från sömntiden för vaken tid)
- 39	avgår tid för skola
62,5	timmar per vecka
- 49,78	Hjälp med övriga + grundläggande behov (undantaget aktiv tillsyn)
12,72	timmar aktiv tillsyn

Lars totala behov av personlig assistans med de grundläggande- och övriga behoven uppgår till ca 50 timmar per skolvecka och den resterande tiden, ca 13 timmar per vecka, utgörs av aktiv tillsyn som enligt prejudikat skall falla under de grundläggande behoven.

Lovveckor

168 24h x 7, totalt antal timmar per vecka

- 66,5 avgår tid för sömn à 9,5 h/natt

101,5 timmar per vecka

-72,73 Hjälp med övriga + grundläggande behov (undantaget aktiv tillsyn)

28,77 timmar = aktiv tillsyn

Under lovveckor uppgår Lars totala behov av personlig assistans med de grundläggande och övriga behoven till ca 73 timmar per vecka och den resterande tiden, ca 29 timmar per lovvecka, utgörs av aktiv tillsyn som enligt prejudikat skall falla under de grundläggande behoven. Lars är i behov av mer aktiv tillsyn under lovveckor då han vistas mer i hemmet under dessa veckor.

Yrkande

— Lars Silvén yrkar att han skall beviljas personlig assistans för all vaken tid med omfattningen 62,5 timmar per skolvecka och 101,5 timmar per lovvecka för att samtliga hans hjälpbehov skall tillgodoses.

Anna Dicander

Ombud för Lars Silvén

Bifogas: Regeringsrättens dom 2010 ref. 17